

Zde je místo na Vaš dotaz či sdělení (v oblasti odpadů i jiné):

Jestliže Vás tento létek zaujal a chcete se dozvědět více, obraťte se s důvěrou na Hnutí DUHA Olomouc. Můžete využít tuto návratku.

Zde odškrtněte

Jméno a příjmení:

Adresa i s PSČ:

Telefon, mail:

Rok narození:

Zde odškrtněte

Kovy (3 - 4 %*)

Jsou spolu se sklem v praxi nejlépe recyklovatelným materiálem a proto je o ně ve výkupnách trvalý zájem. Kontejnery pro sběr kovů nejsou tak časté, ve městě je vykupují sběrné druhotných surovin. Domácí železný odpad tvoří většinou vysloužilé spotřebiče a plechovky. Ovšem musíme jej nejprve zbavit neželezných součástí, jako jsou plastová držadla, řemeny, elektromotory... Pro plechovky platí podobné: se zbytkem starého guláše nám je určitě nevykoupí. S plechovkami je vůbec potíž, berou je jen některé výkupny. Proto bude lepší kupovat je co nejméně.

Barevné kovy a jejich slitiny (hliník, měď, olovo, mosaz, bronz apod.) prodáte ve sběrně ještě výhodněji. Některé výkupny přijímají i celé elektromotory, dynamo nebo startéry. Naproti tomu alobal a jiné hliníkové fólie (víčka od jogurtů, obaly od sýrů) vykupují jen některé sběrné, jistě však najdete místo, kde je alespoň odevzdat.

Ostatní odpad (34 - 38 %)

Zahrnuje to, co nepatří do kontejnerů, velkoobjemový odpad, stavební suť, popel apod. Pro velkoobjemový odpad jsou ve většině měst na požádání přistavovány kontejnery. Také jej můžete odevzdat ve sběrovém dvoře nebo při sběrovém dni, záleží na podmínkách ve Vaší obci.

Část velkoobjemového odpadu ovšem tvoří dřevo, které lze, zvláště na venkově, bez nebezpečí a snadno spálit. Ale pozor! Starší dřevotřísky nebo mořené dřevo obsahují škodliviny, které se při spalování uvolňují do ovzduší. Stavební suť používají některé firmy jako plnivo do tvárnic a stavebních prefabrikátů. Popel z uhlí, pokud s ním v zimě nesympeme cestu, patří do popelnice.

Nebezpečný odpad (<1 %)

Ačkoli jej každý vytvoříme ročně jen něco kolem 1 kg, měli bychom mu věnovat větší pozornost. Nebezpečný odpad v domácnosti představují např. baterie, akumulátory, staré barvy, ředidla, prošlé léky, ale také třeba televizory. Sběr všech složek domovního nebezpečného odpadu musí být nějakým způsobem zabezpečen v každé obci. Ve větších městech jsou k tomuto účelu zřízeny sběrové dvory. Jinde fungují dvakrát do roka sběrové dny. Určitě si zjistěte (nejlépe na úřadě), jak je to u Vás. Vybité baterie a akumulátory lze mnohdy odevzdat přímo v prodejně. Autobaterie odebírají výkupny druhotných surovin. V některých prodejnách vám starou autobaterii i s kyselinou zdarma odeberou při koupi nové. Použité oleje převezmou ke zneškodnění u některých čerpacích stanic. Prošlé léky zpětně odebírá každá lékárna a všechny nemocnice a lékaři.

Nebezpečné odpady jsou ale skutečně nebezpečné, proto pokud můžete, vůbec je nevytvářejte! Například kupujete-li baterie, můžete dát přednost těm vyrobeným bez nebezpečných těžkých kovů (bývají označeny 0% mercury + cadmium či podobně). Ještě lepší je napájet přístroj přímo ze sítě. Při nákupu náterových hmot vybíráme ty, které jsou vodou ředitelné.

DESET RAD JAK NA ODPADY

1. Kupujeme jenom to, co opravdu potřebujeme.
2. Nekupujeme zboží ve zbytečných obalech a v obalech vícevrstevných, hliníkových a z PVC.
3. Vybíráme úsporná balení, koncentráty.
4. Nespalujeme doma odpad kromě papíru a dřeva.
5. Kompostujeme bioodpad (zbytky z kuchyně).
6. Nebezpečný odpad (léky, baterky, barvy...) odevzdáváme podle možností v obci.
7. Upřednostňujeme produkty místních výrobců.
8. Třídíme papír, sklo, plasty a další dle možností.
9. Užíváme věci opakovaně a co nejdéle (i sáčky).
10. Přemýšlíme - Nejednodušíme si život přijímáním jakýchkoliv návodů, třeba tohoto. Lidské poznání se vyvíjí, mění se také výrobky na trhu. Skutečná pomoc přírodě znamená nezastavit se u jednoduchých pouček.

Hnutí DUHA - Přátelé Země ČR

Hnutí DUHA je česká nevládní nezisková organizace založená v roce 1989. V současné době se zabýváme čtyřmi hlavními tématy: úspory energie, obnova lesů, ekologické zemědělství a minimalizace odpadů. Na regionální úrovni působí patnáct místních skupin a mnoho jednotlivců.

Hnutí DUHA nemůže ve své činnosti pokračovat bez aktivní pomoci a finančních darů lidí, kteří tuto činnost považují za užitečnou. Možností spolupráce a podpory je mnoho, informace Vám rádi poskytneme.

Hnutí DUHA Olomouc
Dolní náměstí 38
772 00 Olomouc
tel.: 068/5228584
e-mail: olomouc@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Druhé přepracované a doplněné vydání letáku připravilo Hnutí DUHA Olomouc v rámci kampaně za komplexní nakládání s odpady, kterou finančně podpořil program PHARE v březnu 2001.

Dotisk: leden 2002

PROČ TOLIK ODPADU ?

Průměrný Čech vyprodukuje ročně asi 270 kg tuhého domovního odpadu. To je, i při značné obezitě českého národa, téměř 4 x více, než sám váží.

Navíc, při předpokladu zvyšování životní úrovně, hrozí, že oba parametry v budoucnu ještě porostou.

Přitom každý jistě chápe, že jak tloustnutí lidí, tak znečišťování planety jsou jevy velmi nebezpečné.

CO VŠECHNO JE NÁŠ ODPAD

Odpad z domácnosti, tedy domovní odpad, netvoří ani jedno procento z celkového množství odpadu v ČR. Mohli bychom tedy říci, že vlastně my jako řadoví občané nemůžeme téměř nic změnit. Celá věc však má háček, který staví problém do zcela jiného světla: Vše, co se v domácnosti stane odpadem, bylo nejprve zbožím, před tím výrobkem a ještě před tím surovinou, kterou bylo nutno vytěžit a zpracovat.

Při všech těchto činnostech vzniká mnoho odpadu (nesrovnatelně více oproti hmotnosti samotného výrobku - pozdějšího domovního odpadu) a spotřebovává se mnoho energie, jejíž výroba je opět závislá na surovinách a doprovází ji produkce odpadu... a tak dále. Vidíte tedy, zanedbatelné půl procento domovního odpadu má zcela zásadní vliv i na ty hromady průmyslového odpadu a hory odpadu z těžby.

Nejdůležitější je NEVYTVÁŘET ZBYTEČNÝ ODPAD

Nejlepším řešením naší neveselé situace s odpady je důsledně svým jednáním předcházet vzniku odpadů. Tedy méně spotřebovávat. Ovšem tato střídmost ve spotřebě nemusí znamenat ochuzení našeho života, a to dokonce ani v hmotném smyslu. Skromnost nemusí být řešle, naopak může přinášet radost. Výroba je podmíněna poptávkou a zbytečná poptávka tudíž znamená zbytečnou výrobu.

Zkusme to tedy jinak. Nemusíme kupovat jenom to, co ukazují v televizi. Když projdete bazary, zjistíte, že plno zánovních užitečností je k sehnání velmi levně. A když prohrabete šatníky a půdy, objevíte tam hodně skvělých věcí v nejlepších letech. Už tím se přírodě velmi uleví. Vždycky také můžeme z mnoha možností volit tu lepší. Místo auta vlak, tramvaj nebo kolo. Místo plechovky vratnou lahev. Místo nové televize opravit starou. Místo používání jednorázových baterií mnohokrát použitelný akumulátor popř. síťový adaptér. Vyloučit vznik odpadu se samozřejmě nepodaří nikdy, ale při troše snahy je možné jeho množství významně zmenšit.

A samozřejmě TŘÍDIT ODPAD

Značnou část odpadu je možno využít jako zdroj surovin. Takto jednak šetříme přírodní zdroje a jednak je recyklace většinou méně náročná, méně špinavá.

Starý papír má pochopitelně blíže k novému sešitu než strom, novou plechovku vyrobíme snadněji ze staré plechovky než z železné rudy. Aby však bylo možné suroviny využívat, nesmí dojít k jejich znečištění smícháním v odpadu. Jen poctivým tříděním odpadu je možné zajistit kvalitní využití takto získaných surovin. Kontejnery sice nejsou všude dostatečně blízko. Ovšem i tam, kde dosud chybějí, je možné, při dobré vůli, značnou část domovního odpadu znovu využít. Zkusme se podívat, co se v domovním odpadu vyskytuje a co z toho lze ještě využít jako druhotný zdroj surovin. A hlavně, jak omezit množství těchto odpadů.

JAK NA TO:

Organický odpad neboli bioodpad (15 - 18 %*)

Jde především o odpad z kuchyně, plus nějaká ta leklá ryбка nebo uschlý fikus. Venkované nemají s tímto odpadem starosti, protože se „recykluje“ na kompostu. Ovšem v paneláku je to obtížnější. Možným řešením je kompostér. Nádoba s hlínou a žížalami promění kuchyňský odpad (s výjimkou masa) ve výživný kompost do květináčů. Další možnost je, že se domluvíme se známým, který zahradu má, a svůj bioodpad budeme jednou týdně na jeho kompost přidávat.

Sklo (9 - 10 %*)

Jak naložit se sklem je více než jasné. Je to materiál, který lze výhodně recyklovat. Kontejnery pro sběr skla najdeme nejčastěji, přičemž vhodnější pro využití je rozdělit sklo na čiré a barevné. Do sběru by se ale neměly dostat zbytky uzávěrů lahví a sklo silně znečištěné (papírové etikety nevaří). Stejně tak porcelán, keramika a zrcadla. Pozor! Vysloužilé zářivky jsou dokonce nebezpečný odpad a měli bychom je odevzdat na místa k tomu určená.

Také u skla platí, že znovupoužití výrobku ke stejnému účelu je k přírodě šetrnější než jeho recyklace. Proto při nákupu vyhledávejme lahve vratné.

* složení domovního odpadu v % hmotnosti pro zástavbu s centrálním vytápěním; zdroj: Z. Kotoulová, B. Černík: Návrh národní koncepce hospodaření s KO v ČR do roku 2005, vydal Český ekologický ústav v rámci úkolu 90024/1999.

Papír a lepenka (14 - 20%*)

Papír je tradiční materiál, ale jeho výroba přírodu dosti zatěžuje. Zejména pak pokud jde o spotřebu a znečištění vody. Recyklace papíru tyto problémy částečně zmenšuje. Co se týče třídění, je vhodnější papír rozdělit na lepenku, noviny, časopisy a odevzdat ho ve sběrně. Netříděný papír ze sběrných nádob ve městě má omezené využití a také jeho cena je nižší.

Papír znečištěný nebo zamaštěný do sběru nepatří. Stejně tak papír pauzovací, voskovaný, papír potažený fólií z plastu či hliníku (například nápojové krabice a další obaly od potravin) apod. V případě nápojových krabic je jednodušší a ekologicky vhodnější vyhnout se jejich nákupu. Staré knihy, pokud je dáváme do sběru, je vhodné zbavit vazby. V antikvariátu by jim však bylo lépe. Recyklaci papíru můžeme účinně podpořit nejen správným tříděním, ale také nákupem výrobků z recyklovaného papíru (sešity, kancelářský papír, obálky...). Toto všechno však nepomůže pokud budeme papírem plýtvat.

Textil (3 - 4 %)

Textil z přírodních vláken vykupují občas výkupny druhotných surovin. Použití nalezne při výrobě izolačních materiálů, papíru, nebo v autodiálních jako hadry na čištění součástek. Podmínkou k odevzdání je ale jeho čistota. Dále musí být suchý a zbavený knoflíků, přezek, zipů apod. Oděvy, které jsou použitelné, můžeme předat charitním organizacím či bazaru. Mnoho oděvů lze také přeseít nebo alespoň rozpárát na hadříčky a používat při úklidu.

Plasty (6 - 10 %*)

Plasty mají velmi výhodné uživatelské vlastnosti, ale jsou obtížně recyklovatelné. Je to způsobeno jejich různorodostí a tím, že každý plast má trochu jiné vlastnosti. Je nemožné shromažďovat každý druh plastu zvlášť. V některých městech se vyskytují nádoby pro sběr plastů, ale tyto směsné plasty lze pouze slisovat na málo hodnotné produkty (patníky, lavičky, květináče). Tady ale pozor, novodur nebo linoleum do kontejnerů na plasty nepatří. Obsahují plast PVC, který činí při recyklaci nemalé obtíže.

U plastů především platí: zamezit zbytečné tvorbě odpadů. Sáček, do něhož vám dnes vloží jablko, bude na skládce připomínat vaše osvěžení ještě po desetiletích (přínejmenším). Navíc plasty typu PVC obsahují jedovatý chlór a tudíž značně zatěžují přírodu (zvláště při spalování). Jestliže si tedy plastový sáček či lahev pořídíte, snažte se je používat opakovaně.

Návratka

Jestliže Vás tento téma zaujal a chcete se dozvědět více, obraťte se s dotazem na Hnutí DUHA Olomouc. Můžete využít tuto návratku: Pošlete mi prosím více informací. Zajímá mě především: energie lesy zemědělství odpady

Informační publikace vydané k tématu odpady , k jinému tématu

Zde odesílněte

Zde odesílněte

Zde odesílněte

kde a jak fungují místní skupiny Hnutí DUHA jak mohu aktivně podpořit finančně ukázkové číslo společensko-ekologického měsíčníku Sedmá generace

Jestliže Vás tento téma zaujal a chcete se dozvědět více, obraťte se s dotazem na Hnutí DUHA Olomouc. Můžete využít tuto návratku: